

Հ Ա Ս Յ Է

Rédaction du Journal arménien
ARCHEALOUYCE
(EGYPTE) LE CAIRE

ԱՐՁԱՅԻՆ

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՍԳԻՊՈՍ
Տարեկան գր. ուղ 30
ԱՐՏԱՍՏՄԱՆ
Տարեկան գրանգ 10

Բաժանարար ՅԱՆՆԻՍԻԱՆԻՆ փոխարեւոյն
վերաբերեալ գործ պիտի ըլլան .

Քի՛ւ ԱՐՇԱԼՈՍՄԻ եւ թի՛ ՏՊԱՐԱՆԻՆ
վերաբերեալ նիւթական խնդրոց նախարար
պետի Կ. Գիւլիսի Սահակեանի հասցեով
քերթիս Մասնաւարտին, որ է՝

ՓԵՏՐՈՎ ՓՈՓՈՂԱՆՆԵՐ

Ձի հրատարակուած ձեռագիրները
եւ յի՛նք տրուիր .

Բաժանարարագրութիւնը կանխիկ է, իսկ
ձեռագրութիւնը փոխարեւոյն վճարուած
տու հաւանաշնորհաբար .

ԱՂԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԿԱԻ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ԿԸ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ

ԱՐՏՈՆԵԱԼ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

ՀԱՏԸ 20 ՓՈՒՄ ՈՂԸ

ՀԱՆԳՈՒՅԵԱԼ ՅՈՎԱԿԻՄ ԵՊՍՍՈՎ

Առաջնորդ Հայոց եգիպտոսի

Ասոր օրով կը բացուի նոր քուակիսն մը քուարեան, օրինազանցու-
րեան, զեղծուկներու, եւայլն եւայլն .

ԱՊԱԳԱՅ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Այս մասին Կիւլիկիոյ Շնորհա-
զարդ Կաթողիկոսը աւելի բացայայտ
կը խօսի՝ Պատրիարքարան ուղղած
իր 2435]175 համար և 19 Մայիս
թուակիր պաշտօնագրոյն մէջ՝ ըսե-
լով .

Կառավարութիւնը Մուշեղ Ե.
պիսկոպոսի ամօտեայ բացակայու-
թեանն օգտուելով ծրագրոց ու սար-
քեց աշխարհաւեր կոտորածը և Ա.
Նալբանդեանի վերադարձը և մուտք
արգելոց, ո՛չ միայն Մէրսինի այլ
և ընդհանուր Թուրքիոյ նաւահան-
դիսանները .

Քիչ ետքը պիտի վերագառ-
նանք Հայրապետական այս յայտա-
բարութեան . առ այժմ՝ Առաջնոր-
դին նախընթաց յայտարարութիւ-
նով զբաղինք .

Խիստ ցաւալի է որ Սէրբեան

և տաղանդաւոր անձնաւորութիւն
մը սկիզբէն ի վեր մի առ մի թուած
և մասամբ իրազործուելու սկսած
խուժանային սպառնալիքները և կա-
ռավարական հայակեր տրամադրու-
թիւնները սոյն եւ այլազայ անդոր-
րութիւն աւուր պատշաճի բաւերու-
վը հերքելու և դարձեալ այդ չորս
բաւերն ալ երկու տող ետքը մու-
նալու ստիպուած ըլլայ մեծամաս-
նութեան անմասնօթ պատճառաւ
մը . . . Արդեօք ե՞ս կը սխալիմ .
Տեսնենք . Սրբազանին մեկնումը
Փետր. 16ին կ'որոշուի, բայց ինք
Մարտ 4ին կը մեկնի . Ինչո՞ւ այս
16 օրերու կորուստը եթէ գեղա-
տընտեսական վարժարանի մը բա-
ցումը այնքան ստիպողական էր որ
իրական և տեական անգործութեան
կարելի չէր սպասել . Պատճառը
պարզ է . Վասնզի երբ Գաւառա-
կան ժողովը, բնականաբար ընդ
Նախագահութեանը Առաջնորդին
յիշեալ որոշումը կուտայ, անդին
թուրքերը իրենց վէճերը կը սրէ-
ին ահ ու սարսափի մատնուած խեղճ

լար անսքողելի ցաֆէ մը պիտի ըլ-
լար այդ միջոցին ահագին Միջերկ-
րականը դնել հօտին և անոր բնա-
կան պաշտպան հովիւին միջև . . .
Հարկ էր ուրեմն բարեպատեհ ա-
ւելի մը սպասել, և ահա այդ ա-
ւելի Ներկայացաւ ձեռն տակ յա-
րաբերական անգործութեան մը որ
տեւեց Մարտ. 24ին մինչև 41 . Հոս
աւելորդ է շեշտել թէ Առաջնորդ
Առաջնորդը ապահովագէտ չպիտի
լըքէր իր ժողովուրդը և բողոքանը-
տէր անձնագրոյն անհուանալի օրի-
նակ մը պիտի տար մեզի, եթէ
միայն մեր թշնամիները ճշգրտեալ
և կանխապէս զեկուցած ըլլային յար-
ձակումին օրն ու ժամը . . . Որ-
քան ալ դատաւարութիւն ըլլայ մեր
կոտորելներուն այս անփութեանը կա-
տուութիւնը, սա անուրանալի է որ
Մուշեղ Սրբազանին ՈՈՅՆ անդոր-
րութիւնը շատ հեռու էր գոյութիւն
ունենալէ . իսկ ԱՊԱԳԱՅ անդորու-
րեան մը խօսքն ընելու համար,
Սրբազանը պարտէր նախապէս մեզ
ապահովել թէ Թուրքերը մինչև
իրենց յետին զմեզին ծովը նետեցին
և կառավարական շրջանակը հիմն
ի վեր փոփոխութիւն կրեց՝ տեա-
կան ըլլալու պայմանաւ . . . Բայց
գոնէ՛ Հայութեան համար մահու և
կենաց խնդր՝ մ'էր որ Առաջնորդը
կը հարկադրէր հեռանալ իր աթո-
սէն այդպիսի մի քրիթիքական
վայրկենին առանց իր պետերուն
- Պատրիարքին և Կաթողիկոսին - ար-
տօնութեան . Բացառելիք վարժա-
րանի մը - նոյն իսկ Գիւլիսիանտե-
սական վարժարանի մը - հոգը ա-
ւելի՞ ստիպողական էր, քան աթ-
բոյլ բնակչութեան մը հսկողու-
թեան և պահպանումի հոգը . Կա-
ռավարական անթոյլտուութեամբ,
մտտ եօթը դար մտաւորական կազ-
մութիւն մնանդէ զուրկ մնացած ազգ
մը քանի մը ամիս, նոյն իսկ քա-
նի մը տարի ևս չ'էր կրնար սպա-
սել իր խիստ բնական ըզձանքին
գոհացում տալու համար . Բայց
այս խնդրոյն մօտէն լաւատեղեակ-
ներուն համար ամենէն ուշագրաւ
- դուք ըսէք՝ ամենէն ցաւալի-
կէտը հետեւեալն է .

Առաջնորդ Գաւառական ժողովը
վոյ Փետրվար 16ի որոշումէն առաջ
այդպիսի ձեռնադրութեան և հան-
գանակութեան հարցը թղթակցու-
թեամբ յուղուած էր ընդ մէջ մէկ
կողմէն Մուշեղ Կաթողիկոսի և միւս
կողմէն Հ. Բ. Ը. Միւլթեան և
ակնարկուած հարուստներու . Բայց
թէ՛ Միւլթեանը և թէ՛ միւս անձ-

պատասխանած էին թէ անհրաժեշտ
էր առ այժմ որ և է հանգանա-
կութեան չձեռնարկել .

Արդ, հակառակ այս անուղ-
ղակ յորդորին ո՞ր տեսակ շարա-
բազմութեան վերագրելու է Փետր.
16ի որոշումը . Միթէ՛ ներքին չ'է՞
ենթագրել թէ Մուշեղ Սրբազան
- ծանօթ ըլլալով իր ազգասիրա-
կան անհաշիւ խանդավառութիւնը -
անդիտակ գործիք և զո՛հ եղած է
պղծատը շուրերու մէջ անձնական
փառքի և քաղիկ համար ձուկ որ-
տալու վարժուած մի որ և է խրմ-
բակի մը ձեռքը . . .

Բայց ա՛լ չ'երկարենք այս մա-
տին, վասնզի ինչ որ ալ ըսենք
կաթիլ մը ջուր անգամ չ'ըլլար ամ-
բոյլ Հայութեան հրդեհուած սրը-
տին մէջ . . . Սակայն գոնէ մենք
մեր աչքին անկողնակալ ըլլալու
համար խնդիր մի ուրիշ տեսակէ-
տէն ալ քննենք .

Ասկէ առաջ ըսինք որ կուսա-
կալ ձեւաւ պէ՛յ - միշտ ըստ Ա.
Նալբանդեանի գրքոյկին - իր հա-
յատեաց մտտումները քիչ շատ կը
չլիթայէր ցորչափ Առաջնորդը ուղ-
ղակի դիտողութիւններ ներկայացը-
նէր նահանգին թուրք և քիւրդ
խուժանին արարքներուն դէմ . Մեր
այս ըսածը կը հաստատուի Կիլի-
կիոյ վեհ . Կաթողիկոսին հետեւեալ
պաշտօնական յայտարարութեամբ,
զոր արդէն մէջ բերինք ասկէ ա-
ռաջ .

« Կառավարութիւնը Մուշեղ Ե.
պիսկոպոսի ամօտեայ բացակայու-
թեանն օգտուելով, ծրագրոց ու սար-
քեց աշխարհաւեր կոտորածը . . . »

Բայց, միթէ՛ կարելի՞ է այս
խօսքերէն հետեւեալ թէ՛ ապահո-
վացէս կոտորած չպիտի ըլլար ե-
թէ Մուշեղ Կաթողիկոսն բացակա-
յած չ'ըլլար . Երեւոյթները ո՞րքան
ալ յոտակ ըլլան, մենք չենք իւ-
րացնելք այս կարծիքը . Երբ կառա-
վարութիւն մը այս տեսակ եղեւ-
նագործութիւն մը կ'որոճայ և կը
սարքէ ահն գնով, անձի մը ներ-
կայութիւնը կամ բացակայութիւնը
զայն չկրնար կասեցնել . Բայց մեզ
զբազոյ Հարցին մէջ այնպէս կ'ե-
րեայ թէ Առաջնորդի Առաջնորդին
տեղոյն վրայ գտնուելը մեծապէս
պիտի մեղմացնէր հարուածին ուժ-
գրնութիւնը և կամ օտար տէրու-
թեանց գործնականագէտ միջամտու-
թեան հզօր աւելի մը պիտի ընծա-
յէր . Այս մեծ հաւանականութիւնք
յոտակօրէն կը պարզուին Մուշեղ
Կաթողիկոսին կողմէն .

մանով Մէրսինի նաւահանգիստը ընդունուելու արդեւքին մէջ իսկ : Այս կէտին վրայ կուսակալ ձեւատ պէլին նպատակն ու արարքը իրարու համաձայն էին : Երբ տեսաւ թէ իր հայալինը զիտուներուն միակ խոչնդոտ ըլլալու սահմանուած անձր ինքնաբերաբար ասպարէզէն հեռացաւ, ա'լ յիմարութիւն պիտի ըլլար զայն դարձեալ ներս առնել : Այսու հանգերձ, Մուշեղ Եպիսկոպոսի՝ քիչ մը ուշացած պարտաճանաչութեամբ՝ կոտորածի վայրը վերադառնալու փորձը շնորհաւորութեան արժանի արարք մ'է :

Աւելորդ է, սակայն, այս արտուժիւններուն վրան ծանրանալը չմոռնանք որ Ատանայի Առաջնորդը հազիւ իր քառասներորդ տարիքին մէջն է : Միայն մաղթենք որ ո'չ մէկ Հայու կրկնելու հարկին մէջ չբանուինք Կիլիկիոյ վեհ : Հայրապետին կողմէն ջարդէն վերջ առ Մուշեղ Եպիսկոպոս ուղղուած հետեւալ բառերը երբ, կոտորածէն քան օր առաջ, Սրբապանը արքէն Նգիպոսու կը գտնուէր :

Փայտե'ֆ, փայտե'ֆ այս հասկանքով աշխուհիներն : գացե'ֆ, Եգիպոս, գացե'ֆ Պոչիս, ո'ւր որ կեանքի արարողութիւն կը գտնուի : Անշուշ դժբաղդ հայրենի ին երջանիկ հայրենիքէն երջանիկ հայրենիքէն երջանիկ հայրենիքէն : Մեկ հոս մտնել մեր մտնելներուն հասարակ յայտնելու ունեւ, դոս հեռուէն քաղցե'ֆ մեր արտաբանները : . . .

ԱՄԵՆՈՒՔ

(Մէրսին-Յուլիս 1909)

ՎԵՐՋ

ՎՐԻՊԱԿ

Առաջին երես չորրորդ սինակ 13րդ, սող կարգաւ չպիտի փնտնուի փոխանակ պիտի փնտնուի, 45րդ, սող կարգաւ ՍՈՅՆ ԵՒ ԱՊԱԿԱՅ փոխանակ առնալու պարտաւ իր չորրորդ երես առաջին սինակ 15րդ, սող կարգաւ ապիստանու փոխանակ ապիստանու :

ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եպիսկոպոսի համար բարեգործական հաստատութիւններու ի նպաստ եղած վիճակահանութեանց գրուելունը նորութիւն մը չէ :

Չէլուանի վիճակահանութիւնը որ 20ր մօտ տարիներու գոյութիւնը ունի, ատեն եղաւ որ շարժական երկու անգամ տեղի ունենալու պայմանաւ, իւրաքանչիւր անգամին՝ մինչեւ 100,000 սոմս կապուէր, եւ այդ վիճակահանութեանց կօդուէին ընդհանրապէս հրէայ կարօտեալները, իայց հրէաները միայն . . .

Այսպէսով՝ Սուրբաբի գրամատուէր տարիներով հրէայ աղքատներու գործ եւ ապրուստ կը հայթայթէր :

Մօտ սառը տարիներէ ի վեր սակայն, Եպիսկոպոսի մէջ գոյութիւն ունեցող ամէն ազգի եւ յարանուանութեանց Առաջնորդարանները, տեսնելով որ այդ միջոցով կարելի է թէ՛ աղքատներուն գործ հայթայթել եւ թէ՛ ազգային անուկն ալ մաս մը պահուտի դրամ ունենալ, սկսան իրենց համայնքին պատկանող եւ հրապարակի վրայ համարաւ եւ գիրք ունեցող անձերու անունին կրթիւն եւ վիճակահանութիւն մը հրապարակ հանել, այնպէս որ այսօր հրապարակին վրայ երեսուէն աւելի զանազան բարեգործական հաստատութիւններու անունին ձօնուած վիճակահանութիւններ կան, եւ ատենց ամենուն սպասած սոսկսող եթէ հայրէի սոսկներ, կարելի է գիրքութեամբ ըսել թէ՛ Եպիսկոպոսի մէջ շարժական

քանի մը հարիւր հազար տոմսերու ըստառում տեղի կուսենայ :

Այս ընդհանուր շարժումին մէջ՝ հայերն էին որ 1896էն ի վեր՝ հազարներով աղքատ խնամելու պարտաւորեալ ըլլալով հանդերձ, բնաւ ո' եւ է ջանք ըրած չէին ուրիշ ազգերու շարքին մէջ ինքզինքնին ալ համբել տար, գո'նէ վիճակահանութիւնով մը : Արտերկու պատճառ կար. մին աշխարհին Ն. Վ. Պօլոս բաշայի գացաններուն տնկած անկէ բամբուկ չէին ուղեր. . . իսկ միւսը, ընդհանուր խնամ ներկայանալի մէջը իր անուրը վտանգել թէ երբէք մեծ վտանգ մը կայ - չէր ուղեր, որպէսզի հայ աղքատներն ալ գործ եւ օրապահիկ ունենային : Քրիստափոր Գոլոմպոսի հաւկիթը եղաւ ուրեմն վիճակահանութիւն մը հրապարակ գնելու գործը . . .

Մօտաւորապէս տարի մը առաջ էր, Մկրտիչ Պալզեան էֆէնտիի Համգաւի մասնաճիւղերու վաճառատան մէջ մարդու մը հանդիպեցայ պատահաբար. յիսուհի մօտ, ինչպէս կ'ըսեն, « խօսիլ խօսարար » տեղը՝ բայց ինծի պէս անխնամ հաղուած, ու օձիքն ալ ճիշդ իմինիս պէս «դեղնութիւն» եղած էր . . . քրտինքն :

Աղէկ կը խօսէր. համոզիչ էին իր խօսելակերպը՝ կանոնաւոր շարժումներով. իր ձմբուէն եկած ըլլալը արդիւք մը չէր Կեսարացի ըլլալը ընդունելու, որովհետեւ թուրքերէնի մէջ աւելի վարժ էր խօսակցութիւնը :

Այսչափ սեսակցութիւն միայն Համգաւի Մ. Պալզեան վաճառատան մէջ :

Բաւական ուշ լսեցի եւ հաստատեցի թէ՛ այդ անձը Տ. Սարգիս Միւտիւրեանն է, որ այդ օրերը կերթայ կուգայ եղեր Պալզեան էֆէնտիի կամքն ու յօժարութիւնը, եւ անոր նիւթական ու բարոյական օժանդակութիւնը, ինչպէս նաեւ անուրը խնդրելու, որպէսզի հայերն ալ վիճակահանութիւն մը ունենան, ինչպէս միւս ազգերը ունին, եւ վերջապէս չէ՛ խնայուած իրեն այդ բարեք Պալզեան էֆէնտիի կողմէ :

Պալզեան էֆէնտի՝ կալուածական խնդրոյ մը առթիւ դեռ նոր վշտացած ըլլալով հանդերձ Ազգային մէկ քանի վարիչներու եւ պաշտօնեաներու անուղիղ եւ ձգտեալ ընթացքէն, եւ միեւնոյն ատեն ի նկատի ունենալով միանգամայն թէ՛ մեր Գահիրէի հայոց անաշնորդարանին նետ գործ ունենալը «կրակ բռնելու» հոմանիշ է, եւ այդ գործողութեանց մէջ նոյն իսկ անունի եւ զիրքի վնասող վտանգներու ալ կարելի է հանդիպիլ. բարութիւն մը եւս գործած ըլլալու համար, կը քաջալերէ ձեռնարկուէ՛ր իր անուրը արամաղիւքով, պայմանաւ որ շարաչար չի գործածուի այն :

Եկի ինչոք կակտի, Տ. Միւտիւրեանի, զէպի Պէնի Սուրէն երթ ու դարձը առակներու կարգը կանցնի. բայց բարեբաղդաբար թէ՛ դժբաղդաբար, այդ մարդը ինքզինքը միւթաբեր զիտէ եղեր նեղանալով եւ . . . որուն մէջ ունեցած, հմտութեան մասին ուրիշ առթիւ պիտի խօսիմ յատկապէս . . .

Վերջապէս, բարի օրին մէկը, կաւարտի Տ. Միւտիւրեանի տուայտանքները ու շայկական վիճակահանութիւնը կը ծնի, ինք տասը ամիս եւ աւելի երկուքի ցաւեր կրելէ յետոյ եւ նոյնչափ ամիսներ ալ . . .

Պալզեան էֆէնտի անդամ մը խոստացած է, եւ արդէն երբ բերանացի իսկ խոստանայ միայն այդ բաւական է, կը տոկայ, նիւթապէս եւ բարոյապէս Բարոյապէս՝ որովհետեւ Պալզեան էֆէնտին մօտէն ճանչցողները զիտեն թէ՛ ինչ կը նշանակէ անոր անուրը գործի մը խառնել եւ անաշնորդութիւններու մատուցելը, եւ մեր առաջնորդարանն է որ այդ զանազանութիւնը պիտի ընէր . . .

Փակագիրով մը ըսեմ թէ, ինչ զիրք ունի ան 1892ին թէ երբքին - թուականը ճշդելու ժամանակ չուներ - Ազգ. Սերտի ժողովոյ ընտրութեան մը ատեն, Պալզեան էֆէնտի քուէներու շատ աւելի բարձր թիւեր շահած էր քան վսեմ Ատենապետ Տիգ-

րան բաշան եւ ուրիշ քանի մը տարուստ որներն Սա՛ պատուական մարդը ճանչնամ ըսի ու ճանչցայ. եւ հաստատեցի որ քուէարկուէր արդարեւ ընտրել զիտցած էին, առանց մղուէի, առանց թիւագրանքի, առանց ընտրողներու ազգային տուրքը ընտրելու զանձէն վճարուելու, առանց խնամական եւ թայֆայական հաշիւներու, ինչպէս սովոր են ընել եւ ըրած են մեզի ծանօթ երեսփոխաններէ ուսմը . . .

Այս անձին անուան է որ ամիսներով Պէն էլ Սուրէնի Առաջնորդարանը կերթայ ու կուգայ ի ձեռն Տիգար Միւտիւրեանի . . .

Անցնի՛ր, անցնի՛ր, քոցնք այս վարագոյրը, ու մտածենք թէ՛ նաւարկողները սոսկ կը հանդիպին լալկոնութիւններու, իսկ երբ նաւանագրու կեւեն, կը մոռնան եւ պէտք է որ մոռնան այն ամէն տանջանքները՝ որ պահ մը ստաջ ունէին ծովին մեղքող ալիքներուն սպառնալեացը՝ ներքեւ :

Այսպէս՝ «Հայկական» վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ անցեալ կիրակի 19 սեպտ. Ս. Աստուածածին Սկեղեցոյ բակին մէջ, եւ երէկ 26 Սեպտ. Մեծ Սրճարան Հայկականի սոյնը :

Ասիկա անթխտիկ ապացոյց է թէ Հայկական վիճակահանութիւնը «դուր» թիւն ունի. իսկ Պալզեան էֆէնտի անուրը անմասն գրաւական մէ թէ՛ ամէն զնով պիտի տեւէ այն, ց'որչափ օրինաւորութեան, ուղղութեան եւ կարգապահութեան մէջ կը շարունակէ իսկ այս հանգամանքները պահելու համար վիճակահանութեանը մէջ, մէկ քանի անհրաժեշտութիւններ կան՝ որոնք անխուսափելիօրէն պէտք է որ գործադրուին :

Անձանօթ է մեզ Տ. Միւտիւրեանի եւ Աղքատախնամ ընկերութեան մէջ կնքուած պայտաբաղի պարունակութիւնը եւ պէտք ալ չկայ հետեւելու անոր : Այլքեւ անցեալ ընթացիկ գործողութիւնները աւելի պերճախօս են, քան թէ թուրքի վրայ դրուած օրէնքն ու տրամաբանութիւնը հակասող պայմանները :

Այս բոլոր գործողութիւններուն մէջ, եթէ նիւթապէս եւ բարոյապէս տուժող մը պիտի ըլլայ, այն ալ Պալզեան էֆէնտին է, առանց ո' եւ է շահ սպասելու կամ ունենալու վիճակահանութեանն : Այս պարագային ամէն իրաւասութիւն պէտք էր անոր տալ, որպէս զի իրեն զաւիթ թէ՛ նիւթական եւ թէ՛ բարոյական վնասներուն զէմ պատնէշներ կանգնէր, եւ թէ՛ գործն ալ ապահովութեան եւ տեւականութեան մէջ զըրուէր :

Տարակոյս չ'կայ թէ վիճակահանութեան մը հողին յիւրաներն են եւ եթէ անիկայ խնամուած չ'երեւի, վիճակահանութեան հողին կ'լլէ . . .

Անցեալ շաբթուան վիճակահանութեան համար Աղքատախնամ ընկերութեան Գործ. ժողովոյ Ատենապետի Պ. Մ. Գարբիւնեանի կողմէ յիւրաներ պատրաստուած էին, որ բաւական քանակութեամբ սխալներ կը պարունակէին : Այդ սխալ յիւրանին համաձայն ներկայացուած տոմսերէն մէկ քանին որ շահած ալ չէին, Պալզեան էֆէնտի արտօնած է վճարել :

Յետոյ՝ Աղքատախնամը՝ որ վերոյիշեալ յիւրաները կնքած էր, ո'չ միայն կնիքին թուականը սխալ դրած էր - այսինքն փոխանակ 19 Սեպտեմբերի 26 Սեպտեմբեր - այլ եւ սխալ յիւրան հաստատելու չափ անկարողութիւն ցոյց տուած էր, ինչ որ հանրութեան անջեքնադատելի կընէր եթէ ո'չ զիրենք, զոնէ Պալզեան էֆէնտիի համարաւ :

Եւ արդէն ցանուեցան օտարազգի եւ նոյն իսկ հայ շատ մը մարդիկ, որ վիճակահանութեան առաջին քայլերուն մէջ իսկ ըսին թէ՛ «Հայու գործ է» (եր-մենի իշի սիր) :

Այսպիսի սպաւորութիւն մը հանրութեան մտքին վրայ ձգելու պատճառը բացարձակապէս Աղքատախնամին սխալները եղան, իսկ բուն տուժողը Պալզեան էֆէնտին պիտի ըլլայ, որ ինչպէս ըսինք՝ լոկ բարութիւն մը ը-

նել կուզէ իր հաւանական վնասուց զընով :

Պարտաւորեցայ այսպէս ըսելու, հաստատելով որ աղքատախնամը՝ իրեն պարզ քօնթօրի քաւթներն ա'յնչափ մեծ կարեւորութիւն ալ յաւակնած է՝ որ տոմսերը ինք կամ իրեն ատենազպի Գարբիւնեանը պիտի տպագրէ. իրենք պիտի համբին կամ ոչ. իրենք պիտի կնքեն սխալ կամ շիտակ, դարձեալ իրենք լիւթա պիտի տպագրեն սխալ կամ շիտակ՝ ինչպէս առաջին անգամ պատահած էր : Աւ Պալզեանն՝ ո'վ նեղութիւն, պարտաւոր պիտի ըլլայ եղեր . . . այս ողորմելիութիւնները ծածկել իր դրամով, սոմսերը սպառելին կամ ոչ, ստոր մէջ աղքատախնամը ո եւ է հաշիւ կամ պատասխանատուութիւն չունի. ան իր ամսական որոշեալ գումարը նոյն իսկ կանխիկ կըստանայ : Տեսա՞ք հիմայ, « խախտեմ գաջ իի շարս պուշաշմայարն » ինչ ատիթներու մէջ կարելի է գործածել : Բարեբաղդաբար վերջին պահուն իմացանք թէ՛ այս վտանգը չուտով նըմարուած եւ անջեւր անուած է, վերջին ԳՈՆԴՐՈՒԹ Իրաւասութիւնը Պալզեան Գրամատան թողուելով, եւ մանաւանդ տոմսերն ու լիւթաները հրապարակ կ'ըլլէն առաջ անոր ֆիրմայէն անցնիլ անխուսափելի ըլլալը որոշուելով, ինչ որ օրինական եւ վստահելին է :

Ուրեմն այս առաջին փորձը պարտք կը զնէ Պալզեան էֆէնտիի վրայ, ընդունալու ուրիշներու սխալներուն եւ շահախնդրութեան պատճառաւ իր համբաւը վրայ տալէ եւ պէտք է որ պահանջէ ո'ւր տեղէն որ հարկ է, որպէս զի - վիճակահանութեան վերաբերեալ ամեն ինչ, իր լիազօր իրաւասութեան եւ ուղղակի ֆօնթօրին տակ գրուի :

Աղքատախնամը, եթէ կուզէ, իր կողմէ կրնայ մէկ երկու հողի յատկացնել ֆօնթօրին մասնակցելու համար եւ թուրքերն ալ իր կնիքով կնքել, ասոկէ զատ բոլորովին անտրամաբանական կը ըլլայ անոր - Աղքատախնամին - կարգ մը նիւթական շոյափող խնդիրներու միջամտելը, ուրիշին անուր կոտորելով հրապարակին մէջ, ու միեւնոյն ատեն այդ ուրիշին դրամը իր ուղած կերպով մասակարարելու յաւակնութիւններ սնուցանել . . .

Քանի որ վտանգ ենք թէ նիւթական վնասներու զէմ տոկացող Պալզեան էֆէնտի պիտի ըլլայ, ուրեմն պէտք է որ մինչեւ ցարդ եղած կարգ ու սարքերը հիմնական փոփոխութիւն կրնն : Այս է օրինաւորը, եւ այսպէսով կարելի պիտի ըլլայ յարատուելու Տակաւին շատ բաներ կարելի էր ըսել. բայց այս անգամուան համար այսչափ բաւական է. եթէ հարկ ըլլայ՝ կանդրադառնանք յառաջիկային :

Ե. ՅՈՐՈՍԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Գրատեան Ազգ. երկեսու վարժարանաց ԱՌԺ. ՀՈԿԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արդոյ հասարակութեան և ծնողաց թէ՛ Գալուստեան Ազգ. երկեսու վարժարանը, մանկապարտէզին ճիւղերովը միասին, պիտի բացուին յառաջիկայ 1 Հոկտեմբերին - Ուրբաթ : 22 Սեպտ. 909 Գահիրէ

Ի դիմաց ամօ. Հոգաբարձութեան Ատենապետի Ատենապետ ՄԻՔ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ Գ. ԱԶԱՆՈՐ

Պ. ՅԱՐՈՒԹԻՆ ՇԱՐԻԿԵԱՆ ԳԵՄԲԸ
Պ. ՇԱՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏՐԱՐԸ
ԿԱՄԲԱՍԱՆԷ

(Շարն. նախորդ թիւէն և վերջ)

Կ'երեւի թէ բառին բուն նշանակութեամբ սահմանադրական Պատրիարք մը Շարիկեանի գործին չիզարք : Շարիկեան այնքան թունդ սահմանադրական ցոյց կուտայ ինքզինքը,

Վիճակագրական

Ի ՆՊԱՍ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅՈՑ ԱՂԲԱՏԱԽԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՈՆԵԱՂ ԵՂԻՊՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Երբքին Գործոց Նախարարութեան 23 Օգոստ. 1909 թիւ 89 հրամանագրով

ԹԻՒ ՏՈՍՍԵՐՈՒ 30.000՝ ՈՐՈՆՑ 300 ԹԻԵՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՀԻՆ

ԱՍԷՆ ՄԵԿ ՏՈՍՍԻ ԳԻՆԷ Է 10 ՄԻՂԻՄ

Ս. ՊԱՐԳԵՐԸ ԶԲԱՆՍԱԿԱՆ 100 ՈՍԿԵ

Տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ Կիրակի 3 Հոկտեմբեր 1909 (Յ. Մ.) Մեծ ՍՐՃԱՐԱՆ ՀԱՅՍՏԱՅԻՆ ԱՌՁԵՒ

Վիճակահանութեան տոմսերու համար պէտք է դիմել Էօպիֆիլիէ Էօպիֆիլիէ ԵՊԻՏԻՓՈՒՄ ՄԻՒՏԻՐԵԱՆԻ

Շահող քիւտու վճարմանը կեդրոնականին Է Էօպիֆիլիէ Էօպիֆիլիէ Փողոց Թիւ 68

Մ. ՊԱՂԳՃԵԱՆ ԴՐՈՒՄԱՆԵՐ

Այն տոմսերը եւ լիսթաները որ Աղքատախնամի եւ ՊԱՂԳՃԵԱՆԻ փրմանները չեն կրեր անվաւեր են :

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏՈՍՍԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՏՈՍՍԱԿԻՆ ԿԻՍԵՂ. Շահող տոմսերուն պարգևները կը վճարուին Վիճակահանութեան քաջուած օրէն մինչեւ երկու ամիս :

Վաստահորէն կրնանք յայտարարել թէ՛ ամբողջ Եփրատի մէջ գտնուած 30 տե. սակ վիճակահանութիւններէն, գնողներու համար ամենէն նպաստաւորները այս տոմսերն են :

ԲԱԺԱՆՈՐԳԻՊՈՒԹԻՒՆ ԱՂ ԿՂԵՂՈՒՆՈՒԻ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅ ԶԵՂՁՈՎ. առ նուազն 50 տոմսէ պակաս չըլլալու պայմանաւ :

պատասխանատուութեան հերոսութեան շտապագրով

Իր սկարութեան մէջ ուրիշ ապացոյց ունինք արդէն Ամիս մը առաջ եւ աւելի Շաբաթաթերթ մը Տրապիզոնի մէջ կրնին անցած դարձած զէպիլ մը առթիւ կ'ամբաստանէր զինքը. եւ չարաչար Մեզի համար մուրթ է այդ կէտը. եւ չենք հաստատեր ընտել Բայց Շահրիկեան ինչո՞ւ չվերցուց նետուած թաթպանը. եւ զարհուրելի սմբատա. նութեան մը զէ՛մ սկարացաւ չպատասխանելով. պէտք էր չեքքեր. ինք որ ամէն օր գրիչ կը բռնէ եւ կ'արշաւէ հանրային բարոյակաւորութեան բոլոր զաշտերուն մէջ. խիզախօրէն, մինչեւ իսկ Պատրիարքը կ'ամբաստանէ. Հին Բէժիմի արեւոտ կատակեր. գութիւնը կը բռնէ, ա՛լ ձանձրացանք .. ԵՐ . Տ . ԱՆԴՐԷՍԵԱՆ (Մանգուլի թիւ 2454)

ՎԻՃԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի նպաստ Աղքատախնամ Ընկերութեան ԵՐԿՐՈՐԳ ԹԻՐԱԺ

Դահլիճ 26 Սեպտեմբեր 1909

Մեծ Սրճարան Հայկականի առջեւ

Շահող թիւեր

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԳԵՒ

4491 Ֆրանսական սակի 100

Վաթսուն ֆրանք շահողներ

7777 3043 29995 6393 17626

Քսան ֆրանք շահողներ

26190 8612 258 24611 9491

14444 25884 29243 14878 15038

4092 8024 11135 18708

Տար ֆրանք շահողներ

86	345	560	595	779	784	955
1049	1252	1788	2030	2675	2979	
3125	3188	3420	4922	5022	5409	
5564	5628	5731	5896	5992	6379	
6708	7073	7295	7629	8229	8321	
8442	10054	10278	10279	11076		
11923	12458	12514	13654	14448		
15836	16410	16786	17797	17898		
18216	19061	19976	20203	20744		
21537	21655	21657	21975	22198		
22327	22450	22593	22778	23130		
23144	23684	23904	24560	25256		
25324	25410	25537	26015	27040		
27124	27289	27576	28226	28655		
29142	29191	29488	29502			

ՏԱՍԻԱԿԱՆ ՏՈՍՍԱԿ ՇԱՀՈՂ ԹԻԵՐԸ

85	87	257	259	344	346	559	561	594
596	778	780	783	785	954	956	1048	
1050	1251	1253	1787	1789	2029			
2031	2674	2676	2978	2980	3042			
3044	3124	3126	3187	3189	3419	3421		
4091	4093	4490	4492	4921	4923	5021		
5023	5408	5410	5563	5565	5627	5629		
5730	5732	5895	5897	5991	5993	6378		
6380	6392	6394	6707	6709	7072	7074		
7294	7296	7628	7630	7776	7778	8023		
8025	8228	8230	8320	8322	8441	8443		
8611	8613	9490	9492	10153	10055			
10277	10279	10278	10280	11075	11077			
11134	11136	11922	11924	12457	12459			
12513	12515	13653	13655	14443	14445			
14447	14449	14877	14879	15037	15039			
15835	15837	16409	16411	16785	16787			
17625	17627	17796	17798	17897	17899			
18215	18217	18707	18709	19060	19062			
19975	19977	20202	20204	20743	20745			
21536	21538	21654	21656	21656	21658			

Շարունակութիւնը ան'ս չորրորդ երես

ա՛յնքան թուող, որ վերջ ի վերջոյ սահմանադրական գետինը կը փախչի անոր ոտքերուն տակէն, եւ կ'ըլլայ — ինչպէս եղած է — հակասահմանադրական մը. Ազգ. Ժողովին մէջ իր բռնած դիկտատորական ձեռնարկը գիրքը ասիկա կ'ապացուցանէ. Ինչո՞ւ կը հանդուրժեն ուրիշները. — որովհետեւ մեծ մասամբ խորհածնին խօսիլ ու խորհածովնին պայքարելու եղանակը չեն գիտեր, ուստի ալ. ո՛վ գիտէ — ըսինք արդէն — տարբեր, անիմաստ նկատուի մը ունին, եւ այսպէս դիպուածը բերած է որ Շահրիկեան ըսէ ամէն բան, Շահրիկեան ընէ ամէն բան, ա՛յնքան ամէն բան ընէ որ մինչեւ իսկ հանդուրժուի իրեն՝ Ազգ. Ժողովին Իւրանին աչքը խօթելու իր մտար եւ... Ի կարգ հրատարակու գայն, եւ այս անարգութիւնը ոչխարի պէս կրեցին մեր յարգելի երիտօրեանները, իրենց Դիւանը ձեռնարկի գարձընելով:

Այս պարագաներուն մէջ չէ՞րք գիտողի մը իրազնէն ուրիշ բան չի մտար ընել՝ եթէ ոչ զգաստութիւն մտղթել ժողովուրդին ներկայացուցչներուն : Մարդիկը իրենց մարմին վրայ հարուածը չեն զգար, ինչ կրնան ընել Ասիկա մեր շրջանակին մէջ ժԱՄԱՆԱԿԻ ՆՇԱՆ մըն է: Իցի՛ւ վաղանցիկ ըլլար Ազգին շահը կը պահանջէ որ ասանկ գիտատարներ երես չառնեն, Շահրիկեան կըրնայ, այո՛, լաւ խորհող մը ըլլալ. օգտակար թելադրութիւններ ընել. բայց անոր նպատակները եւ իր կամքը քուլեցնելու անուղիղ քմայքը կ'անշարժեն իր արժանիքներուն ամէնէն թանկագինը անգամ, Մայրախորհրդէն քառքի-գան — կուսակցական — է այս մարդը (քաղաքական ո եւ է կուսակցութիւն ակնարկել չենք ուզեր) Հակառակ չենք ժողովուրդուն մէջ կուսակցութեանց կազմակերպութիւն, ընդհակառակը. միայն թէ իր գաղափարները — օգտակար թէ վնասակար, խնդիր չէ — ուրիշներուն պարտադրելուն ամբարտաւան ձեւը կը զարմանանք թէ ինչո՞ւ համար մինչեւ հիմա ա՛յս աստիճան աւելցուցած է իր... համակիրներուն թիւը: Թեւեւ ա՛յս է պատճառը որ Շահրիկեան ամէն կողմ կը տեսնէ մասուր ու բարոյակաւոր անհատներ, որուն մատնուած են անշուշտ իր թմբուկը զարնողները Սնանկ ամենքն ալ — Բազ. Ժողովին եւ Երեսփ. Ժողովի անդամները — եւ Շահրիկեան իրենց Պագուի միլիոնատէր մը ձեւմէտի դաւազանով կը վարէ զանոնք. քաղքիտներու այդ մեծ մատնապիլը:

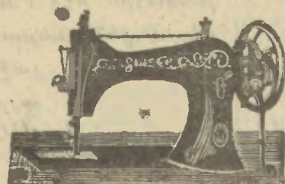
Շահրիկեան ինչ կ'ուզէ Հայոց Պատրիարքէն, Շահրիկեան ինք մինակը ո՛ւր քշել տանիլ կ'ուզէ Հայոց Պատրիարքը, իբրեւ բոլորովին պարագ մարդ մը ներկայացնելով զայն Պատրիարքութեան համար Բազ. Ժողովին եւ Երեսփ. Ժողովին մէջ ամէն բերան գոցելով, մեծամասնութիւնները իր կողմը չափելով, գործելու ինչ ազատութիւն ձգուած է Հայոց Պատրիարքին, Շահրիկեան կ'երեւի թէ մեծամասնութեանց վստահութենէն զօրացած՝ բոլորովին իր մտածումներուն կ'ուզէ տանիլ Պատրիարքը. զայն անպատկառօրէն հրապարակաւ անտես ընելով հանդերձ, Ազգը մինչեւ վերջը պիտի չտայ իրեն այդ անսնամարտութիւնը. եւ եթէ Բազաքական եւ Երեսփ. Ժողովներու ներկայ Շահրիկեանական արամադրութիւններուն զո՛ւ ըլլայ Դուրեան, ասիկայ Շահրիկեանին բարձրացումը պիտի չնշանակէ: Մենք աւելի ուժովները տեսած

ենք. Պ. Շահրիկեան, եւ յետոյ, Ազգ. Վարչութեան այդ... «սիւնը» իր օճը-րագրային, զկզուտեկային տակաբաթային» ինչպէս վայելուչ տեսու լրագրի մէջ անուանարկել Պատրիարքը. կեղծ անուանի մը տակ ձրարկով կեղծիքնե-րու շարք մը Պատրիարքին զէ՛մ վարչութեան անգամի մը — եւ Շահրիկեանի պէս անգամի մը — կը վայել՞ այս Ձայիլուսի գերը. Գլխմանս — եթէ հարկ է պզտիկը մեծին հետ բաղդատել — պիտի ներէ՛ր իրեն թերթի մէջ հրապարակաւ Հանրապետութեան նախագահին զէ՛մ նախատիք տեղալ Այո՛, պարզ գրող մը անգամ կրնայ նախագահին գործին եւ արարքին զէ՛մ ըսելիքներ ունենալ. բայց պաշտօնական հանգամանքով անձեր չեն ներքեր իրենց այս կերպ վարմունքը. լրջութեան հակառակ է: Եւ Շահրիկեան իր այս ընթացքով իր «լուրը» ի նիւթագրուած առաքինութիւնը արմատէն կը փրցնէ:

Կալիո՞ղ, որ շատ բաներու մէջ մեզմէ աւելի իրազնի է չարածին, կը գրէ թէ Շահրիկեանն է որ թող չէ տուած Հայոց Պատրիարքին բարի պայտուար այցելութիւն տալ ոտու գետնին անձամբ կամ փոխանորդութեամբ, եթէ ճիշդ է Կալիո՞ղին այս տեղեկութիւնը, իրազնէն թոյլ է Հայոց Պատրիարքը. իսկ Բազ. Ժողովին միւս անդամներուն չենք գիտեր թէ ինչ անուն տանք... :

Կ'երեւի թէ Շահրիկեան տարօրինակ կերպով վարպետորդի խաղ մը խաղայու սկսած է: Տեսէք ինչպէս. այսօր ամէն մարդ գիտէ թէ Բազ. Ժողովին տէրը, թեւ, թիկունքը Շահրիկեանն է. ամէն բան իր ըսածին եւ ուզածին պէս կ'ըլլայ. բայց սեռնելով որ իր զբոսնութիւնը անյաջողութեան կը մատնուի, եւ իր... իմաստուն խորհուրդներուն եւ թագրիրապատիւ ուղղափառութեան սքանակութիւնը մտաւրում է — ինչպէս յայտնի է — պատասխանատուութեան տակէն կամայցուկ մը սպրդելու համար՝ Հայոց Պատրիարքին շալակը կ'ելլէ, որպէս զի ըսէ օրին մէկը. — «Ամէն բան ա՛յս էր ընողը.» իբրեւ թէ Դուրեանին մեծ դեր մը տուած ըլլայ ազգը, եւ անիկա վարպետ գերտաւան մը հանդիսացած ըլլայ: Չեմ կարծիր որ ասանկ խաղ մը օտար ըլլայ Շահրիկեանի պէս խորամանկ խորհող մը. Արողհետեւ բնաւ տեղը չէր Դուրեան Պատրիարքին վրայ յարձակելու: Ինչ չարածիւթիւն :

Ատանայի խնդրոյն բոլոր մանուածապատ յարաբերութեանց, զպրոցական առանձնաշնորհմանց եւ ուրիշ ամէն աղքային-պետական հաղորդակցութեանց առն աւուղ ոյին Շահրիկեանն է մեծ մասամբ. լաւն ալ իրեն զէ՛նն ալ. յարաբերութեանց միջնորդ ինք եղած է Պատրիարքին հետ. մտածածը ընդունիլ կուտայ ժողովներուն եւ զործադիր կ'ըլլայ Պատրիարքին հետ, մինչեւ իսկ Պատրիարքարանին չէնք շալկած Բե. րա կը տանի կոր — ինչ կ'ունակ — եւ ասանկ անձոտնի որոշումի մը կը համակերպի վարչութիւնը... Շահրիկեանի եւ «Իւրայնոց» զիւրութեան համար, Ազգ. ո՛ւր է հոս Պատրիարքին զգուշաւորութիւնը, թուելութիւնը Շահրիկեանի տեսակետով: Մենք անա կը բողոքենք Պատրիարքին «զգուշաւորութեան» եւ «թուելութեան» զէ՛մ ՄԵՐ ՏԵՍԱԿԷՏՈՎ. Պատրիարքարանին մէջ եղածին եւ ըլլալիքին ամբողջ պատասխանատուութիւնը ձգելով Շահրիկեանին վրայ որ, առա՛ջ իր սկարութեան, այժմէն սկսած է իր կարգին Պատրիարքին վրայ ձգել:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ՇԱՐԱ ՄՕՂԱՄՄԷՏ ԱԼԻ, ՏԱՐՊ - ԷԼ - ԷՆԱՊԱ ԹԻՒ 1

ԿԷՄԷ ԷԼ ԿՈՒՂՐԱՄ ՄԶԳԻԹԻՆ ՃԻՇՏ ԴԻՄՍՑ

Երկար տարիներ կարեւոր տուներու մէջ աշխատելով փորձաւորութիւն ստանալէ յետոյ, այժմ իր սեփական վաճառատունը ունի, ուր կը վաճառուին թէ՛ նոր եւ թէ՛ գործածուած կարի մեքենաներ ամեն տեսակէ, միշտ առաջնակարգ ֆապրիկաներու ապրանքները ընտրելով կը գնէ կամ նորերու հետ կը փոխանակէ կարի հին մեքենաները :

Նորոգութեանց համար երբ պէտք ըլլայ յաճախորդաց տունը կայցելէ եւ իր կատարած նորոգութիւնները տարիներու համար կ'երաշխատորէ կը վաճառէ նաեւ ամեն տեսակ կազի վաւարաններ եւ ատոնց նորոգութիւնները կ'ընէ անմրցելի յաջողութեամբ եւ գիւրազնի իրենց գիմող բոլոր յաճախորդներն ալ գոհ պիտի մնան :

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՄՏՈՒՆ ԾԻԱԽՈՏԻ

ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՐԵԹՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՎԱԿԸ - ԷԼ - ՊԻՐԲԷ ՓՈՂՈՑ ԷՕՁՊԷՔԻՅԷ

Արևելեան ընտիր ծխախոտներէ պատրաստուած թարմ սիկարէթներ անմրցելի աժան գներով ունենալու կամ վայելելու համար, ամէն անգամ և ամէն տեղերէ աւելի՛ պէտք է նախընտրել մեր վաճառատունը .

Առաջնակարգ տեսակներէ Եւրոպական սիկարներու լաւագոյն զանազանութիւնները գտնելու համար հարկ չ'կայ հոս ու հոն ժամապահառ ըլլալու . բաւական է անդամ մը անպատճառ այցելել մեր վաճառատեղին .

Պարսկական ամենաընտիր թէմպէքիի այլ և այլ տեսակները բացի մեր վաճառատունէն, ուրիշ տեղերէ գնելը պարզապէս սխալի է .

Մեր վաճառատունը վերջապէս, գիններու աժանութեամբ, տեսակներու բազմազանութեամբ ու ճոխութեամբ և այլ ամէն տեսակէտներով, և մասնաւոր գործածել որոշած ապրանքներուն թարմութեամբ անմրցելի է, որուն անժրտելի ապացոյցներէն մին ալ զարգացած եւրոպացիներէ օրըստօրէ մեծ քանակութեամբ և ստուար թուով եղած յանձնարարութիւններն են .

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԻԹԵԱՆ ԵՂՐԱՐԲ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐՔ

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԻԹԵԱՆ ԵՂՐԱՐԲ

ՅԱՏԿԱՆՆԵՐ ԻՐԵՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՆԱԼ Է .

21974	21976	22197	22199	22326	22328
22449	22451	22592	22594	22777	22779
23129	23131	23143	23145	23683	23685
23903	23905	24559	24561	24610	24612
25255	25257	25323	25325	25409	25411
25536	25538	25883	25885	26014	26016
26189	26191	27039	27041	27123	27125
27288	27290	27575	27577	28225	28227
28654	28656	29141	29143	29190	29192
29242	29244	29487	29489	29501	29503
	29994	29996			

ՏԵՂԱԿԱՆ

Բ. ԽՏԻՎԸ

Նորին Բարձրութիւն Խտիվը, որ Բամազանի ամբողջ ամիսը Աղէքսանդրիա պիտի մնայ, անցեալ օրը Նէպի Տանիէլ (Դանիէլ մարգարէ) մզկիթին մէջ կատարած է իր Աւրբաթի ազօթը .

Տեղական թերթերու գրածին նախելով, Ն. Բարձրութիւնը առաջիկայ Հոկտեմբերի մէջ Միջերկրականի կըզգինքը պիտի այցելէ և Իզմիր պիտի հանդիպի նոր գնած կառուածները աչքէ անցնելու համար. Այս բացակայութիւնը 20 օրի չափ պիտի տեսէ կըսուի .

ՍՐՐ ԷԼՏԸՆ ԿԱՐՍԹ

Առաջիկայ Հոկտեմբերի երկրորդ երկուշաբթի մէջ, Անպիտոյ լիազօր ներկայացուցիչ Սըր Էլտըն Կարսթ Եղիպտոս պիտի ժամանէ .

ԹՈՒՐԿԻԱ

Գամառայի նախկին վալի Բէուֆ բաշա անցեալ շաբթու Եգիպտոս ժամանեց, և պիտի պաշտօնավարէ Իբրեւ թուրքիոյ ներկայացուցիչ, Դալի Մուխթար բաշայի տեղ .

Տեղական թերթերէ ոմանք կարծիք կը յայտնեն թէ՛ Բէուֆ բաշայի պաշտօնավարութիւնը աւելի պիտի զօրացնէ Եգիպտոսի ազգայնական-սահմանադրականներու դիրքը, որովհետեւ կը գրէ Կերիսա, Մուխթար բաշա, Իբրեր արտարական մը՝ թուրք կառավարութեան առջեւ ո՛ր ևէ ազդեցութիւն չունէր, մինչդեռ Բէուֆ բաշա մեծ նպարտութիւն սիրելին ըլլալով ի զեպ ժամու ինքզինքը կրնայ լսելի ընել սալ օսմանեան կառավարութեան .

Բէուֆ բաշա շատ մը այցելութիւններ ընդունած է .

Մէկ երկու «հին ուխտի» պատկանող հարկեր, եւ անուսով հայեր ալ փութացած են իրենց խորին յարգանքները Նորին Վսեմութեան ոտքին առջեւ փոխու, բայց ըսողներ կան թէ՛ Ն. Վ. Բէուֆ բաշա, ատոնց ինչ հանգամանքով այցելելու անմասն չեղած ըլլալուն համար, ասկէ ձեռով մը ընդունած է գիրքնք՝ այսինքն՝ կրտսի թէ՛ իրենց բարեմ ծառայութիւնը գարգիս անկարելօր ըլլալը կերպով մը հասկցուցած է . . . Սակայն տակաւին անմասն չեղ ինչ թէ՛ սպիտակներն ալ հասկցած են .

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ

Արդէն այս էջերուն մէջ ծանուցած էինք Աղէքսանդրիա բէնա Եւսուֆ Քէմալի ապրանքէն եղած մեծարժէք գոհարէղէններու կարեւոր գոլթիւնը .

Եգիպտական կառավարութիւնը, որուն ձեռքէն աւազակները գրեթէ չեն կրնար իրենց օձիքը անվտանգ բրցնել՝ գտած է հեռքերը անգին դոհարներուն, և այս պահուս Աղէքսանդրիոյ Յուսկան հիւպատոսարանին առջեւ տեղի կունենայ երկու յոյն գոհարավաճառներու հարցաքննութիւնը, որոնմէ մին Բարիզի մէջ յիշուլ գողցուած գոհարներէն գնած և իր եղբորը զրկած է եղեր .

ՄԻՋՈՑՆԵՐ . . .

Յունական Հիւպատոսարանը խիստ միջոցներ ձեռք առած է արդիւիւր համար այն խալտապահութիւնները որ bureaux de placement յորոքուած տեղերու մէջ կը պատահին .

Այս անուսով եղած տեղերը՝ տեսակ մը սպանդանոց դարձած են գեղեցիկ սեռի այն գառակարգին համար, որոնք իրենց ապրուստը տուններու մէջ ծառայութիւն ընելով հայթայթիլ պարտաւորուած են .

Միւսնայն ատեն պիտոյ յը քաղաքումներու մէջ է որ տեղի կունենան ստեպ անչափահաս աղջիկներու «գերեվաճառութիւններ» և չափահասներու անհաւատարմական արարքներ և այնորակելի խարէութիւններ .

Յունական Հիւպատոսարանը իր նոր կարգադրութիւններովը եթէ յուշողի այս անտեղութիւնները զսպել, պզտիկ ծառայութիւն չէ որ պիտի մատուցած ըլլայ մարդկութեան .

ՎԻԵՆՆԱՆԻՐ ԿԻՆԸ

Անցեալ օր իտալուհի մը՝ որ յաջողած է զբաղուհիներէն մէկուն իր էրկանը հետ ունեցած մեղապարտ յարաբերութիւնը ստուգել, նախանձը չը կրնալով զսպել, ամէլիք միջոցաւ քրտացած ատեն վերաբարձ է իր հակառակորդուհին սպաննելու գիտաւորութեամբ .

Վերաբարձը հիւանդանոց, իսկ ոճրագործը կառավարութեան հիւրանոցը փոխադրուած է, ինչ որ անխուսափելի է նմանօրինակ պարագաներու մէջ .

ՀԵՌԱԳԻՐ

Արեւի 22 Սեպտ. - Թրամվէյներու պաշտօնակները գործադուր ընում են. Պաշտօնակներուն մը յրկուսը է քրամվէյի ղեկավարութեան մօտ, որպէսզի գործադուր պաշտօնակներու պահակները ներկայացրին .

Գունեա 22 Սեպտ. - Անգլիական փոխ-Հիւպատոսի Թեթիսի մէջ երկու միայնութիւններու պահակներուն արքիւ կասարած ֆլեմիքեան արքիւնիքի ժխտական եղած է. Այս քաղաքակրթական պատճառ յոկ ակնակական հակառակորդներն է եղեր .

Բարիք 22 Սեպտ. - Վարսնիսի

ՄԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅՈՒՑՈՒՑԻՉ Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԻՐ

Պալատի փողոց . Խաչնէսարի սեփականութիւն, Պրիսթօյ Օթէլի ճիշտ դիմաց Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԿԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԱՍՆԱԿՆԻՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները Մինկիլիներն են և ասոնցով մինչև ցարդ 17,000,000 ծախուած է .

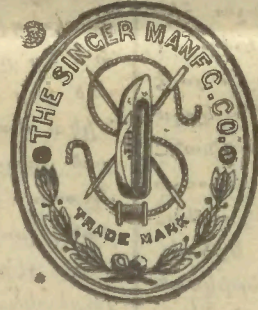
400 է ստելի վիսյակն և մեխայնիկով վարձատրուած, Երաշխատուած մեքենաներ .

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստանախիսի մէջ ստացած է .
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՄԻՈՅ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԴՂՈՑ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ
ԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՒՆԻՔԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՒՆԵԱՅ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՏԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ Մինկիլի յաւանաչիս

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

Չրի դասեր և նորոգութիւններ, ՄԻՆԿԸՐ յեքենայից համար, յաճախողատուներուն մէջ .

Վճարմանց գիրքութիւն

Փոխանակութիւն հիներու և նորոգութիւն ամեն կարգի Մեքենայից

մէջ երեւ ռաւագործներու մահալիք-ձիւր գործադուրած է .

Մահալիքի գործադուրութեան վերականգնող համալսարանի և Երաշխատուած է ռաւագործներու ֆանակը .

Լոնտոն 22 Սեպտ. - Մանուշի միջազգային հարաբերութիւնը սեղի ունեցաւ հոս . 200է արեւի պատճառաւորներ Երուսաղէմ և Աւերիկայի մերկայ էին գումարման .

Երեւի երեկոյ սեղան մը սքրտեցաւ, որուն 500 է արեւի հրաշիւնակներ կը մասնակցէին .

Սըր Էստար կրէյ և ըստ յրմանի շատ մը անդամները ներկայ էին հոն .

Արեւի 23. - Թրիֆօ-Յունական յարաբերութիւնները քաղաքական շրջապատ են .

Կրեսական հարցի մասին մօտաւոր համաձայնութիւն մը կը յուսուցանուի .

Գերիլի 24 Սեպտ. - Նօրսէյի յոյս» կը հերքէ իր Միջերկրականի երթելիք յարկեցուցած ըլլալը .

Մայիսի 24 Սեպտ. - Լորս Բիլներ երեկ ստաւօս հոս հասաւ .

Ս. Բեթրայուրի 24 Սեպտ. - Կ. Պոլսէն Ս. Բեթրայուրի քուրիի ղեկավարին և կանչուիլը կը ծանուցանեն .

Կ. Պոլիս 25 Սեպտ. - Կառավարութիւնը Թրամվէյ-Թուրք Յանկա-Լիսի մը կազմութիւնը ղեկավարելու պաշտօնը պիտի ընդունուի և Թրիքոյի սահմանները մշրէր .

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

Ալ հոգ մի՛ ընէք թէ՛ մեր կարի մեքենաները Շայնալի մը զիտուն վրա՞ գրած հոս ու հոն պիտի փոխադրէք նորոգելու համար .

Պ. Սարգիս Թաչնիան իրեն գիթող շատ մը յաճախողներէն քաջալերուած, ատենէ մը ի վեր իր պաշտօնը թողլով, յատուկ կառք պատրաստած է և իր շրջուն ու շարժական խանութը «Վարս» ին (անոր պզտիկ ձիւն անունն է, բարձր ամէն թողէ կանցնի ամէն օր և ամէն ժամ .

Չինքը ճանչնալու գիտարութիւն չկայ . Պզտիկ ձիւն մը քաջած կառքին վրայ երբ մեքենաներու գործիքներ տեսնէք, որուն շորս կողմը առին լիզուով հրուած է, մանուսանք Réparation des Machines, անմիջապէս կամ «Վարսը» յիշեցէք, և կամ քիչ մը անգին Սարգիս Թաչնիան տեսնել ուղեցէք, իր կապոյտ կտուէր քօտային մէջ, անկից ոչ միայն կարի մեքենաներու նորոգութիւն կընէ անման յաջողութեամբ և երաշխատուած, այլ և նոր մեքենաներ ալ կը հայթայթէ .

Չ'ոտոնանք նաեւ կազմ վառարաններու և ֆօնօկրաֆիներու նորոգութիւնը և նորերու հայթայթումը .

Պ. Թաչնիան այս գիտարութիւնները ընծայելով, իր նմաններուն ծառայած ըլլալու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ, և քիչ մ'ալ գրած չահիլ պատիւ ուզէ, իր պիտիակներուն գառափարակութեանը յատկացնելու համար .